

L'ex-cap del programa de les Nacions Unides per al medi, Klaus Töpfer, parla del nou consens sobre l'energia nuclear, la demanda mundial d'energia i el paper de les energies renovables.

Senyor Topfer, poc abans d'ocupar el càrrec de ministre de Medi d'Alemanya, va dir: "Cal inventar un futur sense energia nuclear." Ara, 21 anys després, l'energia nuclear és a punt de tornar a Alemanya. N'esteu decebut?

—L'única raó per la qual aquest debat ha arribat al terreny polític és que la demanda global d'energia, especialment a països com ara la Xina i l'Índia, ha suscitat una explosió dels preus a occident. Les nacions emergents volen participar del creixement econòmic. Conseqüentment, la gent als països industrialitzats té por de no poder fer servir el cotxe, pagar la llum i escalfar la casa. Ratifiquem les meues paraules: cal inventar un futur sense energia nuclear, i anem pel bon camí per a assolir aquest objectiu.

—**Però, com vam sentir a la cimera del G8 fa dos mesos, gairebé totes les nacions industrialitzades aposten per l'electricitat derivada de l'energia nuclear, en part pel baix cost. Per què haurien de pagar més els consumidors?**

—L'energia nuclear no és inherentment barata. Per exemple, resulta increïblement car construir una central nuclear. La central no es converteix en una gallina dels ous d'or fins que no s'amortitza. Que l'electricitat d'origen nuclear tinga un preu baix depèn de si l'operador repercuteix l'estalvi en el consumidor o si simplement augmenta els beneficis propis, com sol passar.

—**Jürgen Grossmann, president de RWE, considera d'oferir als clients una tarifa més baixa per a l'electricitat de centrals nuclears. És una oferta seriosa?**

—Si podem usar els beneficis de les centrals nuclears devaluades de manera diferent del passat, és un argument que es podria prendre ben seriosament —per a una certa extensió de la vida operativa de centrals nuclears

'Cal inventar un futur sense energia nuclear'

que operen amb seguretat. L'objectiu és reduir el llast imposat sobre els consumidors per la necessitat d'ajustar-se al preu creixent de l'energia, i alhora accelerar la retirada progressiva de l'energia nuclear. Cal assumir el fet que l'energia ja no serà mai tan barata com va arribar a ser.

—**Però hi ha molta gent convençuda que l'energia nuclear té un futur brillant. Fins i tot el vostre partit, la CDU, ho pensa.**

—No ho crec. Àdhuc si hi haguera molts milers de centrals nuclears arreu del món, a penes si satisfarien més del 10% de la demanda mundial d'energia. Cal produir el gruix de l'energia d'una altra manera. Quant a la política industrial, l'acció racional consisteix a desenvolupar les tecnologies necessàries.

—**Però ningú no discuteix que l'electricitat d'origen nuclear produeix molt menys CO₂ nociu per al medi que el gas natural o el carbó. Per què ha de ser el principal responsable de medi de l'ONU qui impulse un futur sense nuclears?**

—Estic totalment convençut que els objectius de protecció del clima es poden assolir fins i tot retirant l'energia nuclear. Mireu, molts sobreestimen per conveniència la importància de l'energia nuclear per a protegir el clima. En canvi, sovint se subestima el risc que el material nuclear pugui acabar en males mans. Aquest és el meu principal argument contra l'energia nuclear: la proliferació de material nuclear físsil.

—**Independentment de quants països construeixen noves cen-**

trals nuclears, el tractat de no-prolifерació nuclear té per objectiu protegir contra l'amenaça d'armes nuclears.

—Correcte. Però cal recordar que entrem en un món globalitzat en el qual el monopoli governamental de l'energia és cada vegada més i més feble. La seguretat depèn d'uns altres factors.

—**Què voleu dir?**

—Que és hora que ens afanyem i desenvolupem alternatives a l'energia nuclear. El president dels EUA, George W. Bush, ha advertit del risc d'una tercera guerra mundial, atès que l'Iran vol dotar-se de capacitat nuclear. Corea del Nord va jugar fort amb l'amenaça nuclear. I el president francès, Nicolas Sarkozy, ofereix centrals nuclears a països relativament inestables del nord d'Àfrica. Se'ns acaba el temps.

—**Però el problema persisteix: no hi ha alternatives netes. Com pot satisfer les nostres necessitats bàsiques l'energia renovable?**

—És cert. Ara mateix, amb l'energia renovable no n'hi ha prou. Precisament per això és tan important de recaptar més fons per a la millora de l'eficiència energètica, estendre l'energia renovable i investigar tecnologies més netes.

—**Heu predicat això durant dècenns. Per què han estat tan modestos, els avenços?**

—No són ni de bon tros tan modestos. Ja resulta possible, a petita escala, d'enllaçar d'una manera intel·ligent diverses formes d'energia renovable de manera que puguem satisfer ne-

cessitats bàsiques. La producció descentralitzada d'energia també creix. Això explica la creixent demanda global de les nostres tecnologies —i els instruments administratius per a promoure-les.

—Tot això està molt bé, però les centrals eòliques marítimes i les centrals tèrmiques de carbó sense CO₂ són poc més que una promesa, ara per ara.

—Per desgràcia no aneu errat del tot, per això sóc tan insistent! Però, així que tinguem un mercat de CO₂ en funcionament, ben prompte veurem desenvolupar-se solucions tècniques avui encara inimaginables. Hi ha gent intel·ligent en instituts i empreses d'investigació i, si els paguen, posem per cas, 35 euros per a estalviar una tona de CO₂, podeu estar segur que pensaran maneres intel·ligents d'usar la matèria, com ara reaprofitar-la en nous cicles i descobrir-ne nous usos.

—A Alemanya, si els operadors de

centrals nuclears tingueren el camí lliure, allargarien trenta anys la vida operativa de les seues centrals, seguint la norma internacional dels seixanta anys. Quina extensió màxima permetrieu de la vida operativa d'una central nuclear?

—No hauríem de recular tan sols perquè els Estats Units i França ens empenyen a abandonar el camí que hem escollit. Sé la preocupació de molta gent que creu que allargar la vida operativa d'una central tan sols serviria per a dissuadir els esforços de desenvolupar fonts d'energia renovable. No podem permetre de cap manera que passe això.

—Com es pot evitar?

—Els polítics han de fixar condicions clares. Tenim un consens nuclear, fins i tot si les empreses que l'han signat ara volen canviar-lo.

—Fa dos mesos que es van filtrar 18.000 litres d'una solució d'urani als rius propers a la central nuclear de Tricastin, al sud de França.

Creieu que el risc d'una catàstrofe com el desastre de Txernòbil el 1985 ha desaparegut del tot?

—Quan tenia la cartera ministerial vaig ser responsable de les centrals nuclears d'Alemanya durant set anys i mig, de manera que no parle foradat, jo. No hi ha ningú tant sense principis que opere en una central nuclear o n'allargue la vida operativa sabent que és insegura. És clar que sempre hi ha un risc residual en qualsevol reactor nuclear. A banda, la qüestió de l'eliminació dels residus nuclears tampoc no s'ha resolt. Per això em preocupa el fet que tan poca gent jove s'interesse per aquestes tecnologies.

—Acabeu de dir que us preocupava el fet que la resta del món s'interessara tant per la tecnologia nuclear.

—Naturalment, les notícies segons les quals es construiran centenars de centrals nuclears són alarmants. Però ja es comprèn que tot país

dependent de l'energia vulga assegurar l'opció de l'energia nuclear, mentre no s'ofereixen alternatives factibles. Tanmateix, després d'haver viscut fora durant nou anys, em costa d'imaginar que països com la Xina i l'Índia desenvoluparen energia nuclear com a nucli del seu abastament energètic. Ara mateix viatge prou per l'Àsia i els Emirats Àrabs. Fins i tot un país ric en petroli com Abu Zaby pren en consideració l'energia nuclear i, alhora, planifica un projecte que implicaria una ciutat completament lliure de CO₂. El món pensa en clau d'alternatives.

—**El debat a Alemanya és superficial?**

—Pel que fa a la política interior, decidir si una central nuclear opera dos, tres o cinc anys més del temps previst és una qüestió de summa importància. Els partits polítics han vinculat la imatge i la reputació política pròpies a aquesta qüestió. Però, per un seguit, no és res més que una picada d'ullet.

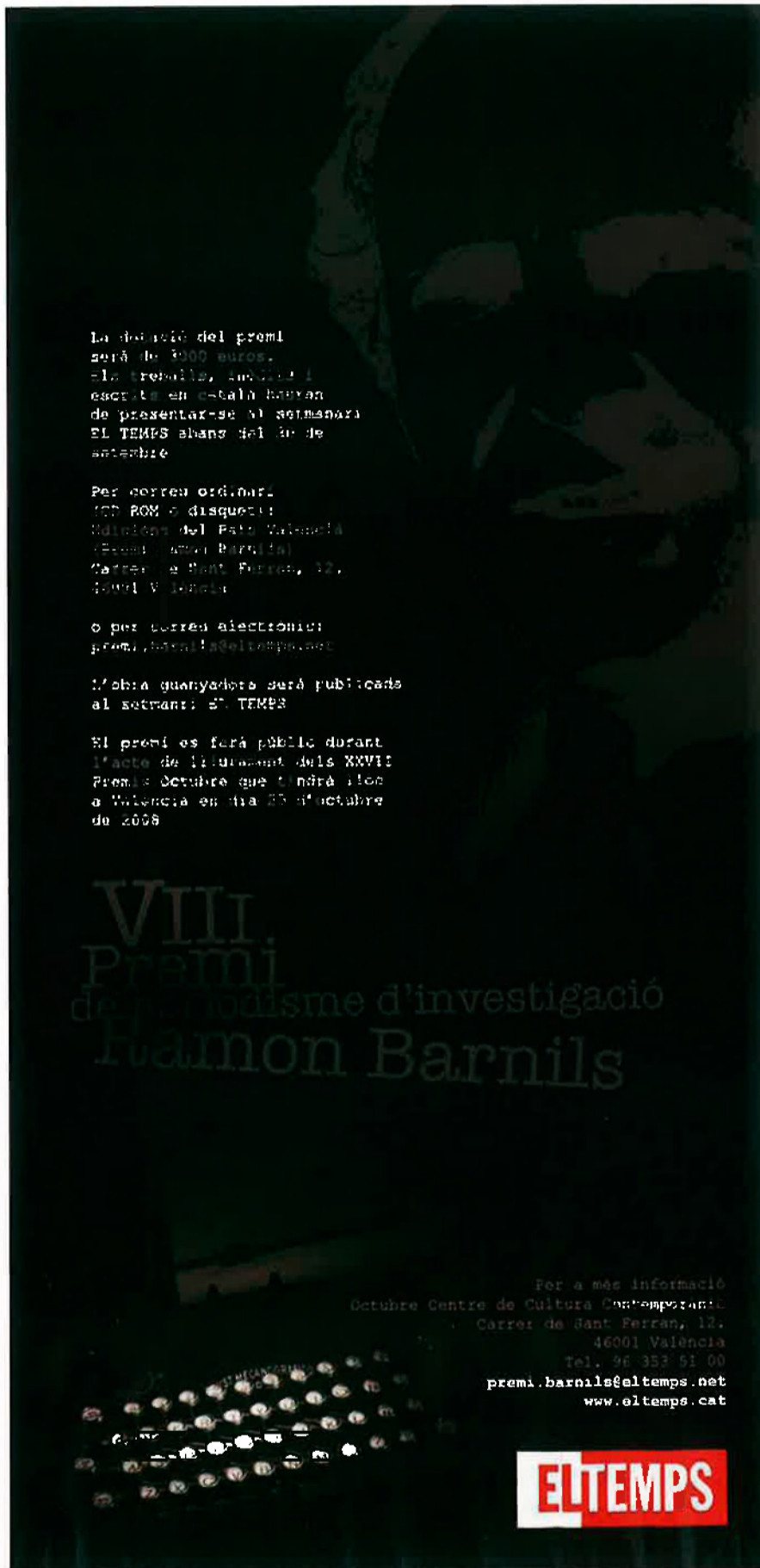
—**Una qüestió, però, que podria ser central a les eleccions legislatives d'Alemanya.**

—No n'estic tan segur. Seria desastrós tornar a considerar un futur amb energia nuclear, simplement pel fet d'allargar uns quants anys la vida operativa de les centrals. Alemanya ha estat líder en el desenvolupament i la promoció de formes d'energia renovables. Ara és hora de demostrar que una economia potent pot desenvolupar un abastament energètic sense energia nuclear. Si no ho fem nosaltres, qui ho farà?

—**Així doncs, el món seria millor si tothom adoptara l'estil de vida alemany?**

—Jo mai no ho diria així. No hi ha cap país més avançat que nosaltres en el desenvolupament de formes d'energia renovables. Si ara podem canalitzar el suport financer des d'unes quantes centrals nuclears operatives cap a l'objectiu d'aconseguir un futur sense energia nuclear, no ho hauríem de dubtar.

*Petra Bornhöft
Rafaella von Bredow
Traducció: Guillem Soler*

La dotació del premi
serà de 3000 euros.
Els treballs, en català i
escrits en català hauran
de presentar-se al setmanari
EL TEMPS abans del 10 de
setembre.

Per correu ordinari:
CD ROM o disquet
Edicions del País Valencià
Premi Ramon Barnils
Carrer de Sant Ferran, 12,
46001 València

o per correu electrònic:
premi.barnils@eltemps.net

L'obra guanyadora serà publicada
al setmanari EL TEMPS

El premi es farà públic durant
l'acte de lliurament dels XXVII
Premis Octubre que tindrà lloc
a València en dia 25 d'octubre
de 2008

VIII
Premi
de Periodisme d'investigació
Ramon Barnils

Per a més informació
Octubre Centre de Cultura Contemporània
Carrer de Sant Ferran, 12,
46001 València
Tel. 96 353 61 00
premi.barnils@eltemps.net
www.eltemps.cat

ELTEMPS